

**Народна банка на Република Македонија**  
Дирекција за истражување



**Месечна информација**

**08/2009**

септември, 2009 година

## С О Д Р Ж И Н А

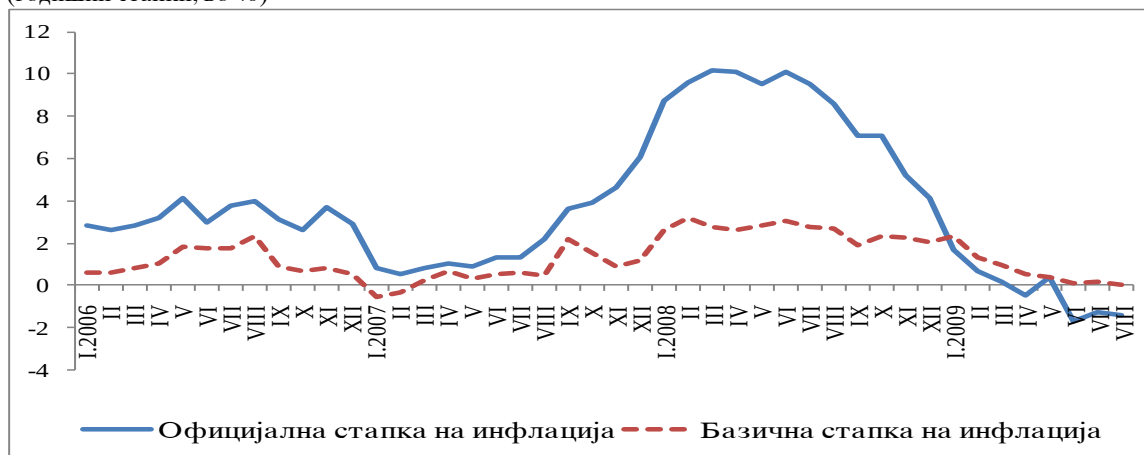
|                                                     |           |
|-----------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. ЦЕНИ .....</b>                                | <b>3</b>  |
| <i>1.1. Анкета за инфлационските очекувања.....</i> | <i>5</i>  |
| <b>2. ПЛАТИ.....</b>                                | <b>7</b>  |
| <b>3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ.....</b>                  | <b>9</b>  |
| <b>4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА.....</b>                    | <b>12</b> |
| <b>5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ.....</b>                   | <b>17</b> |
| <b>6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ .....</b>                  | <b>20</b> |
| <b>7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС .....</b>       | <b>21</b> |
| <b>СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ .....</b>                     | <b>25</b> |

# 1. ЦЕНИ

Како и во претходните два месеца, и во август 2009 година нивото на потрошувачките цени забележа пад на месечна основа (од 0,3%). Вообичаеното сезонско намалување на цените на свежата храна (пред сè на овошјето и зеленчукот) имаа најголем придонес за месечното намалување на цените. Цените на останатите категории главно останаа на истото ниво од јули, освен позабележителното зголемување на цената на топлинската енергија<sup>1</sup>, согласно со одлуката на Регулаторната комисија за енергетика. На годишна основа, трошоците на живот се пониски за 1,4%, во услови на намалени цени на нафтените деривати и на одделни прехранбени производи (на маснотиите, млечните производи и овошјето) и повисоки цени на месото и електрична енергија. Во согласност со движењата на цените во последните три месеци, збирната стапка на инфлација за периодот јануари-август 2009 година изнесува -0,3%. Воедно, продлабочување на падот на цените е забележано и во однос на крајот на претходната година, при што нивото на цени во август е пониско во однос на декември за 2,4% (наспроти пад од 2,1% во претходниот месец).

Базичната инфлација (инфлацијата без храна и енергија) во август е непроменета на годишна основа (во јули изнесуваше 0,1%). Непроменетата базична инфлација е резултат на дивергентните поместувања на трошоците за образование, култура и разонода и за одржување автомобили (во надолна насока) и на трошоците за хигиена и здравје и цените на пијалаците (во нагорна насока). Доколку се исклучи само храната, трошоците на животот во август 2009 година се пониски во споредба со истиот месец од претходната година за 1%.

Графикон 1  
Остварена и базична инфлација  
(годишни стапки, во %)



Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Остварената негативна годишна стапка на инфлација во август е во согласност со проекцијата на инфлацијата, според која за август се очекуваше инфлација од -1,3%.

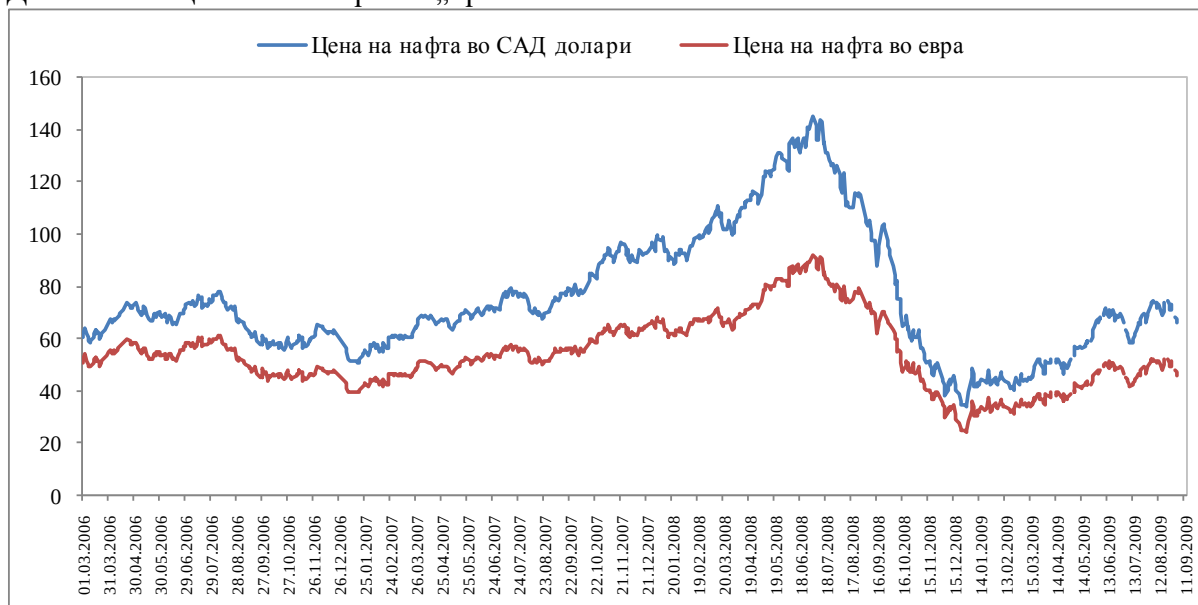
<sup>1</sup> Зголемувањето на цената на топлинската енергија за греење во август е резултат на одлуките донесени од страна на РКЕ за зголемување на цената на испорачаната топлинска енергија од „Топлификација“ АД - Скопје, „Скопје Север“ АД - Скопје и „ЕЛЕМ - Подружница Енергетика“ АД - Скопје за 17,1%, 8,1% и 9,2%, соодветно.

Проектираната годишна стапка на инфлација за септември изнесува -1,0%, а за третиот квартал проекциите покажуваат пад на цените од 1,2%, со очекувања за негативни стапки на инфлација во сите месеци до крајот на годината.

По месечниот пад од 5,4% во јули, цената на нафтата на светските берзи во август забележа зголемување, така што просечната цена на нафтата од типот „брент“ достигна 72,5 САД-долари за барел, што е повеќе од претходниот месец за 11,7%. Достигнатото ниво на цената од над 70 САД-долари за барел во август е резултат на објавените податоци за пад на невработеноста во САД во јули, пораст на производството во преработувачката индустрија во САД, Кина и Обединетото Кралство, намалените залихи на нафта и зголемената изградба и продажба на станови за месец јули во САД, коишто влијаеја врз оптимизмот и довербата за побрзо закрепнување на глобалната економија, а со тоа и врз побарувачката на овој енергент. Сепак, во првите две недели на септември (од 1. до 9. септември), цената на нафтата главно се движеше под 70 САД-долари за барел, со што е за 5,5% пониска од претходниот двонеделен период (главно поради очекувањата и одлуката од страна на ОПЕК, на редовниот состанок одржан во Виена на 9. септември, за непроменетост на нивото на производството, како и поради порастот на невработеноста во САД во август). Согласно со најновите движења на цената на нафтата и јакнењето на девизниот курс на денарот во однос на САД-доларот во изминатиот двонеделен период (апresiasiја од 0,6%), на 14. септември Регулаторната комисија за енергетика донесе одлука за намалување на рафинериските и на малопродажните цени на нафтените деривати.

## Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“

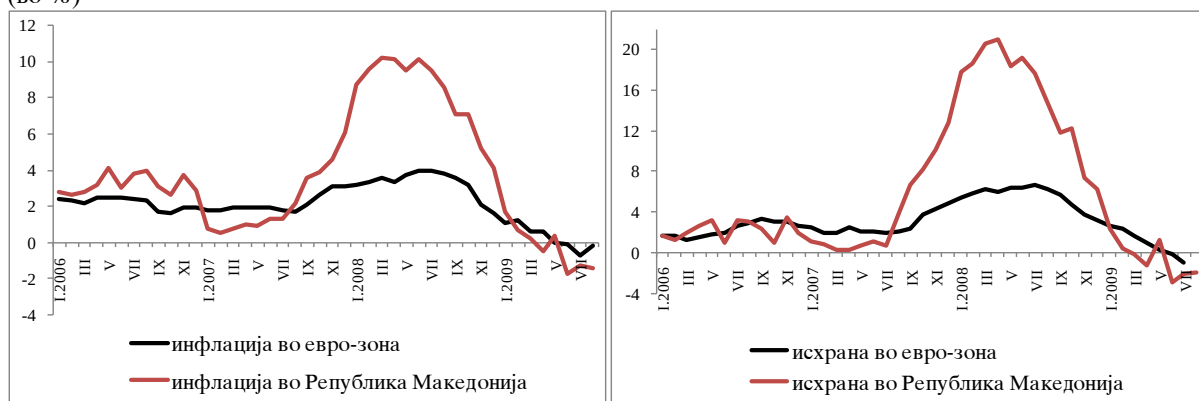


Извор: Управа за информации за енергетиката (The Energy Information Administration) - статистичка агенција на Министерството за енергетика на САД.

Во август 2009 година е проценето дека **годишната стапка на инфлација во евро-зоната** ќе изнесува -0,2%. Така, по јунската стапка од -0,1% и јулската од -0,7%, август е третиот месец по ред кога се забележуваат негативни годишни стапки на инфлација.

Графикон 3

Годишни стапки на инфлација и цени на исхрана во евро-зоната и во Македонија (во %)



Извор: Еуростат и ДЗС.

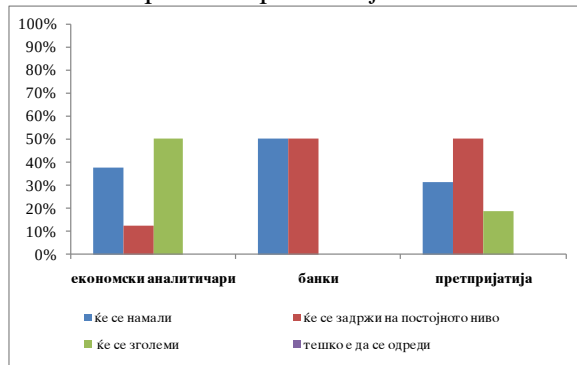
### 1.1. Анкејта за инфлацискиот очекувања

Според Анкетата за инфлациски очекувања спроведена во август 2009 година<sup>2</sup>, најголем дел од испитаниците (43%) очекуваат просечната годишна стапка на инфлација **во третото тримесечје на 2009 година** да остане на јулското ниво од -1,3%, 34% очекуваат уште пониска инфлација (т.е. повисока дефлација), а 23% очекуваат повисока инфлација (т.е. намалување на дефлацијата). Притоа, една половина од **аналитичарите** сметаат дека инфлацијата ќе биде повисока, повеќе од една третина (38%) сметаат дека таа ќе биде пониска, а 12% дека ќе се задржи на постојното ниво. Половина од **банките** сметаат дека инфлацијата понатаму ќе се намали, а другата половина смета дека таа ќе остане непромената. Кај **претпријатијата**, очекувањата на најголемиот дел (50%) се дека инфлацијата ќе стагнира, 31% очекуваат понатамошно намалување, а 19% предвидуваат пораст. *Просечната очекувана стапка на инфлација на сите субјекти за претходното тримесечје на 2009 година изнесува -1,3%, што соодветствува со проекциите на НБРМ за инфлацијата за овој период.*

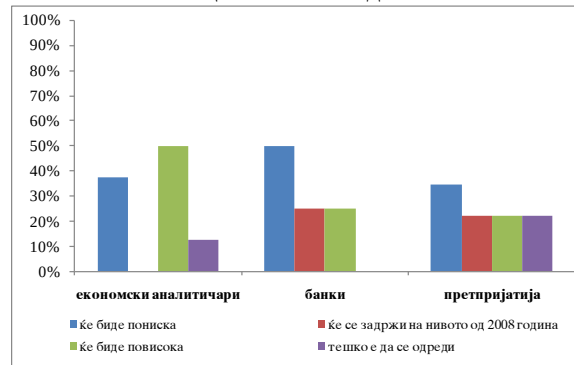
<sup>2</sup> Анкетата имаше одзив од 60,3%, односно на анкетата одговорија 44 од 73 испитаници. Гледано по субјекти, највисок одзив имаше кај економските аналитичари (62%), потоа кај претпријатијата (60%), а најмал кај банките (57%).

#### Графикон 4

Распределба на одговорите за инфлациските очекувања по групи испитаници за третото тримесечје на 2009



за цела 2009 година

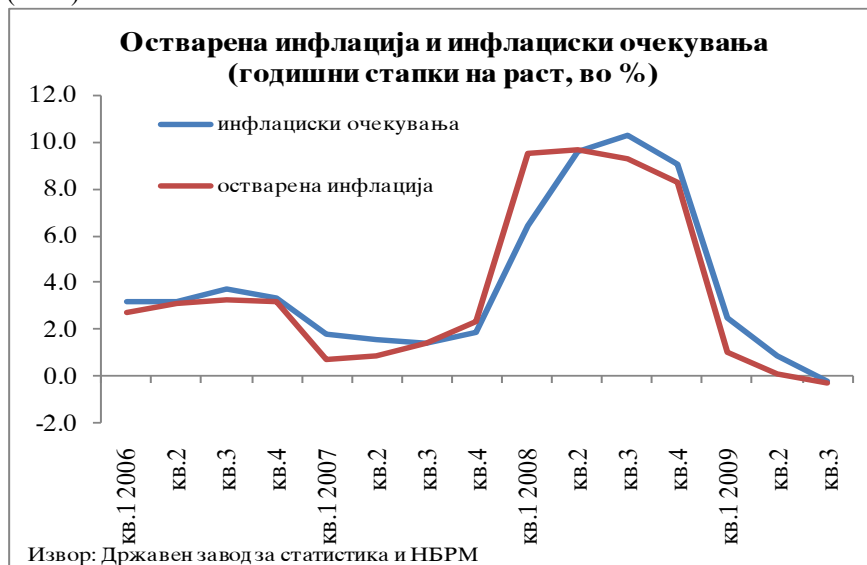


Извор: НБРМ, Анкета за инфлациски очекувања.

Што се однесува до **целата 2009 година**, мнозинство од испитаниците (37%) сметаат дека просечната стапка на инфлација **ќе биде пониска од просекот за периодот јануари-јули (-0,1%)**, 27% сметаат дека ќе биде повисока, 18% дека ќе остане на нивото од -0,1%, а исто толку дека е тешко да се одреди. Притоа, една половина од **аналитичарите** сметаат дека инфлацијата ќе порасне, 38% дека ќе се намали, а преостанатите дека е тешко да се одреди. За разлика од аналитичарите, мнозинството кај банките и претпријатијата сметаат дека инфлацијата ќе се намали. Така, една половина од **банките** сметаат дека инфлацијата до крајот на годината ќе се намали во однос на просекот јануари-јули, а по една четвртина дека ќе порасне и дека ќе остане непроменета. Најголем дел од **претпријатијата** сметаат дека инфлацијата за целата 2009 година ќе биде пониска од просечната за првите седум месеци (34%), а по 22% сметаат дека ќе биде повисока, дека ќе остане непроменета и дека е тешко да се определи. *Економските субјекти очекуваат просечната стапка на инфлација во 2009 година да изнесува -0,2%.*

### Графикон 5

Очекувања за просечната стапка на инфлација до крајот на годината и остварена просечна инфлација во тековниот квартал (во %)



Извор: НБРМ, Анкета за инфлациски очекувања и ДЗС..

Најчестите фактори коишто економските субјекти ги истакнуваат како фактори коишто би влијаеле кон намалување на стапката на инфлација до крајот на годината се глобалните рецесиски движења, очекувањата за намалување на личната потрошувачка, тешкиот пристап до кредити и намалената инвестициска активност, како и очекувањата за влошување на состојбата на пазарот на труд. Како фактори за забрзување на инфлацијата се наведуваат очекувањата за пораст на цените на енергентите (нафта и електрична енергија), на топлинската енергија, како и очекувањата за побрзо закрепнување на глобалната економија.

## 2. ПЛАТИ

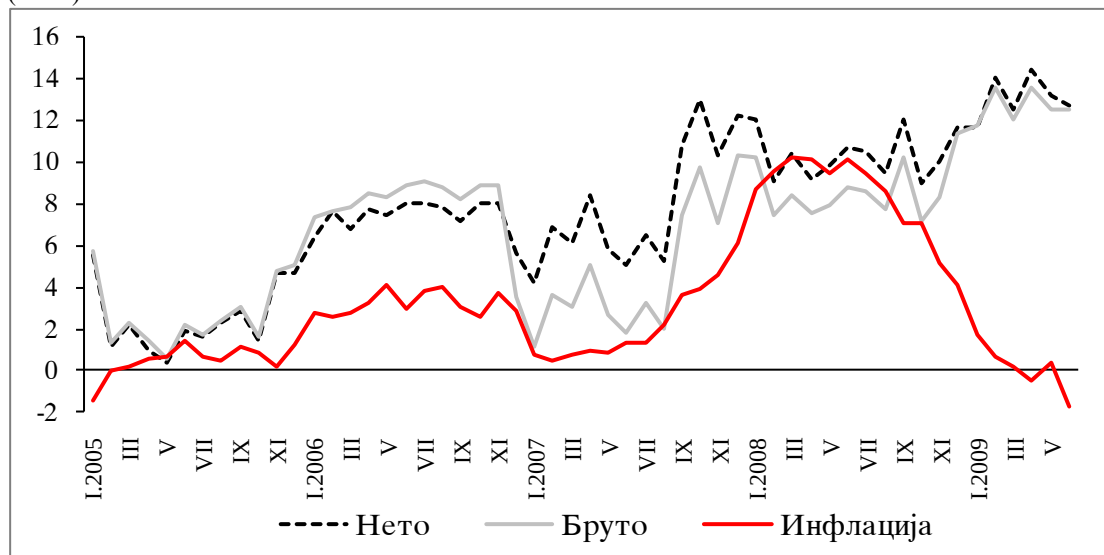
**Промените на платите покажуваат постепено прилагодување на пазарот на работна сила на влошувањето на економскиот амбиент и на падот на економската активност.** Така, просечната исплатена **нето-плата** во јуни 2009 година бележи номинално намалување од 0,2% во однос на мај, но сепак при месечна дефлација од 1,7% е повисока за 1,5%, на реална основа. Анализирани од аспект на главните сектори на економијата, месечниот пад на платите во најголем дел се должи на падот на платите во услужниот сектор (за -2,5%), во услови на доминантно структурно учество на овој сектор во вкупниот број вработени лица. Пад на платите е забележан и во земјоделството (од -1,6%), додека во индустријата и покрај трендот на намалување на производството, платите бележат месечен пораст од 5,8%. Просечната исплатена **брuto-плата** во јуни е повисока за 0,2%, на номинална основа, во однос на мај, а на реална основа за 2,0%.

На годишна основа, номиналните нето и бруто-плати коригирани за структурната промена<sup>3</sup> бележат годишен пораст од 12,7% и 12,5%, соодветно, наспроти значително повисокиот раст согласно со официјалните податоци (раст за 27,4% кај нето и 17,5% кај бруто-платата<sup>4</sup>). При значително намалување на потрошувачките цени, коригираните реални плати бележат повисок раст од номиналните (раст за 14,7% кај нето и 14,4% кај бруто-платата).

Графикон 6

Годишни стапки на раст кај платите и инфлацијата\*

(во %)



\* Од јануари 2009, прикажани се коригираните стапки на раст од НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Раст на платите, на годишна основа, е забележан кај сите дејности. Покрај повисоките плати во јавниот сектор (како резултат на зголемувањето од 10% во септември 2008 година), значителен пораст е забележан и кај платите во приватниот сектор (највисок пораст е остварен во рударството, градежништвото, угостителството, финансискиот сектор и сообраќајот и врските).

Во споредба со крајот на претходната година, нето-платите на номинална и на реална основа се повисоки за 2,3% и 3,9%, соодветно, при што најсилен пораст забележаа платите во индустријата (вадење руди и камен) и во градежништвото, додека во рамки на услужниот сектор збирниот раст на платите е умерен и изнесува 1% (при раст на платите во рамки на сообраќајот, складирањето и врските, финансиското посредување, активностите во врска со недвижниот имот и образованието).

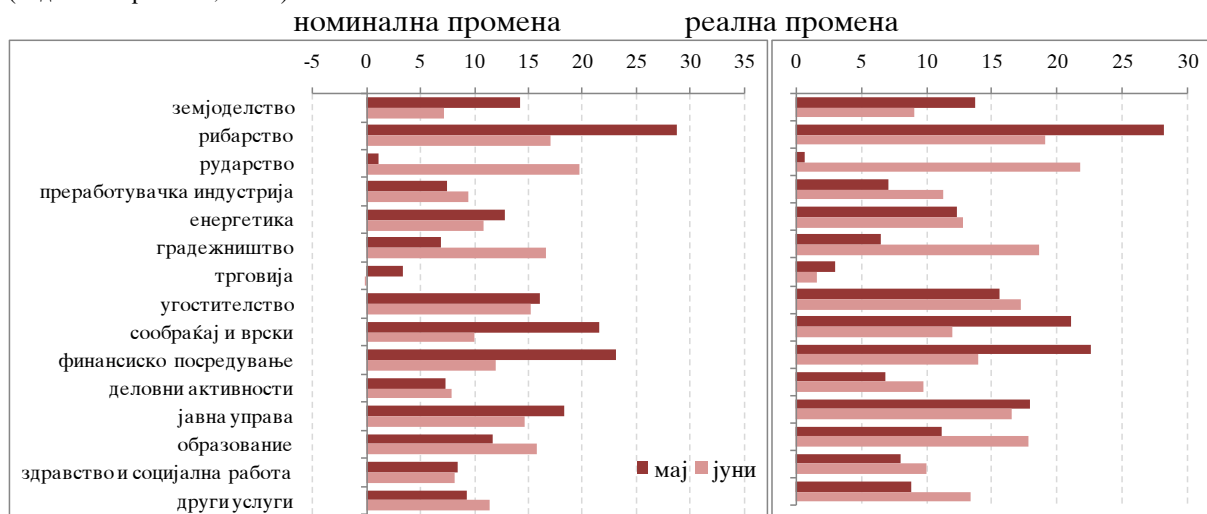
<sup>3</sup> Корекцијата е направена од страна на Дирекцијата за истражување на НБРМ, на тој начин што е претпоставено дека платата во јануари 2009 година е иста со платата од декември 2008, а потоа на овој износ се надоврзани месечните стапки на раст објавени од ДЗС. Со оглед на тоа што историските месечни стапки на раст за месец јануари не укажуваат на изразена сезонска динамика, како и со оглед на тоа што за јануари 2009 немаше позначителни очекувани зголемувања на платите, ваквиот пристап се чини оправдан.

<sup>4</sup> Пониската стапка на раст кај бруто-платата се должи на пониските придонеси за пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и вработување од јануари 2009 година.



Графикон 7

Просечна нето-плата по сектори\*  
(годишни промени, во %)



\* прикажани се коригираните стапки.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

### 3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

**Индустриското производство** во јули 2009 година бележи месечно намалување од 1,5%, додека податоците прилагодени за сезонските влијанија покажуваат двојно подлабок пад (од 3%). На годишна основа, намалување на обемот на производство бележат преработувачката индустрија и рударството, односно осумнаесет од дваесет и четирите оддели на кои отпаѓаат 67% од индексот. Гранките со позитивен ефект, коишто зафаќаат 33% од индексот придонесуваат кон раст на индустриското производство од само 1,1%, наспроти вкупниот негативен ефект на останатите осумнаесет гранки од 20,9%, што од своја страна предизвикува нето негативен ефект, односно годишен пад на индустриското производство од 19,8% (највисок пад од почетокот на кризата).

**Од гранките со поголемо учество во индексот**, најзначителен пад и понатаму има производството на основни метали (со негативен придонес во индексот од 7,5 п.п. и започнат тренд на намалување на негативниот ефект). Иако со помало учество во индексот, сепак висок негативен придонес имаа и производството на метални производи во металопреработувачка фаза од 5,3 п.п., како и производството на производи од други неметални минерали (од 1,6 п.п.). Годишниот пораст кај снабдувањето со електрична енергија, гас и вода има сепак низок придонес во вкупниот индекс (од само 0,4 п.п.). Во првите седум месеци од 2009 година, збирниот пад во индустријата изнесува 13,3%, што претставува продлабочување од 1,2 п.п., во споредба со збирната промена во јуни.

Графикон 8

Индекс на индустриско производство  
(месечни нивоа, 2005=100)



Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Од друга страна, во **останатите сектори од економијата** најновите податоци даваат позитивни сигнали. Прометот во **домашната трговија** веќе втор месец по ред бележи позитивни месечни стапки на раст. Така, во јуни 2009 година месечниот раст на трговијата изнесува 6,5%, или 3,5% кај податоците прилагодени за сезонските влијанија. Во однос на истиот месец од претходната година намалувањето на прометот е забавен на 11,7% (наспроти падот од 16,2% во мај). Падот кај прометот во трговијата целосно произлегува од падот на големопродажбата (20,0%), додека кај малопродажбата е забележан годишен пораст од 1,3% за првпат по пет месеци.

Во јуни 2009 година, сообраќајот кај **телекомуникациите** е за 2,6% повисок од сообраќајот во мај, а според податоците прилагодени за сезонските влијанија, телекомуникациите во јуни имаат остварено месечен раст од 0,9%. Во согласност со ова, и годишната стапка на раст кај телекомуникациите бележи благо засилување од 2,7% во мај, на 4,0% во јуни. Извесно натамошно подобрување на остварувањата се забележува и кај **градежништвото** во јуни, каде што вредноста на извршени градежни работи е повисока за 17,5% на месечна основа и според податоците прилагодени за сезонските влијанија за 15,1%, додека на годишна основа се забележува висок пораст од 57,4%.

## Графикон 9

Годишни стапки на раст кај одделни сектори од економијата  
(во проценти)



Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

И покрај добрите резултати кај градежништвото во јуни, вредноста на објектите за кои се издадени **одобренија за градење** е пониска за 23,4% во однос на претходната година, додека во јули таа бележи висок годишен пад од 67,4%. Тоа упатува на очекувања за помала градежна активност во наредниот период, иако одлуката на Владата за намалување на данокот на додадена вредност на продажба на станови од 18% на 5% може да делува во обратна насока.

Трендовите во индустријата, трговијата и телекомуникациите укажуваат на тоа дека падот на економската активност во вториот квартал ќе се продлабочи повеќе во споредба со првиот квартал. Што се однесува до показателите на одделните расходни компоненти на БДП, може да каже дека сигналите коишто ги даваат се различни. Така, забавувањето на растот на кредитите и на пензиите во вториот квартал, како и значителниот пад на приходите врз основа на ДДВ и намалениот увоз и забавеното производство на потрошни добра во вториот квартал, укажуваат на тоа дека **личната потрошувачка** значително ќе забави. Овој тренд е очекуван, имајќи ја предвид вообичаено намалената склоност кон потрошувачка од страна на домаќинствата во услови на турбулентни економски движења и влошени очекувања за иднината. Од друга страна, во вториот квартал беше засилен реалниот годишен раст на платите и дојде до значително подобрување на приватните трансфери, што заедно со забавувањето на падот на трговијата на мало даваат индикации за пораст на личната потрошувачка. Од најновите податоци за месец јули за кредитирањето на населението, приходите врз основа на ДДВ, производството на потрошните добра и на пензиите исто така не може да се извлече јасен заклучок за интензитетот на промена на личната потрошувачка во третиот квартал. Ваква карактеристика имаат и показателите за инвестициската побарувачка. Заострената кредитна политика на банките во однос на корпоративниот сектор и намалените странски директни инвестиции укажуваат на подлабок пад на **инвестициската активност во вториот квартал**, што се огледа и преку намалениот увоз на средства за работа и намаленото домашно производство на капитални производи, коишто на некој начин ја неутрализираат зголемената градежна активност. Дел од најновите податоци за месец јули коишто даваат индикации за инвестициската активност најавуваат можни позитивни движењата во третиот квартал. **Јавната потрошувачка**, од друга страна, и во второто тримесечје се карактеризира со изразен пораст, што продолжи и во првите два месеца на третиот квартал, додека кај **нето-извозот** се бележи стеснување на негативното салдо, заради поголемиот пад на увозот од извозот во вториот квартал. Вкупните движења во економијата со податоците за вториот квартал укажуваат на тоа дека падот на БДП во второто тримесечје најверојатно би требало да биде во согласност со проектираниот, од 1,6%, иако заклучоците за расходните компоненти врз основа на индикативните категории тешко може со сигурност да се изведат.

## 4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во првата половина на годината, **дефицитот во тековната сметка на билансот на плаќања** изнесува 435,3 милиони евра, што претставува 6,8% од предвидениот БДП за 2009 година и не отстапува значително од проектираното ниво (7% од БДП). Во споредба со истиот период од претходната година, дефицитот во тековната сметка е зголемен за 13,6%, а факторите за неговото проширување се однесуваат на зголемените нето-одливи од доход и намалените нето-приливи од тековни трансфери. Од друга страна, трговскиот дефицит забележа годишно намалување од 6,5%.

**Во второто тримесечје на 2009 година, приватните трансфери** изнесуваат 247,7 милиони евра, обезбедувајќи покриеност од речиси 75% на трговскиот дефицит, наспроти 26,8% во претходниот квартал. Притоа, во споредба со истиот квартал на 2008 година е забележан пораст од 4,3%, во услови на зголемени нето-приливи, пред сè врз основа на нето-ефективата<sup>5</sup>. Може да се каже дека промената на трендовите кај приватните трансфери, во голема мерка, укажува на постепено стабилизирање на очекувањата на домашните субјекти, што доведува и до стабилизирање на побарувачката на девизи на менувачкиот пазар. Така, во вториот квартал на 2009 година нето-приливите од менувачкото работење достигнуа 168,4 милиони евра и остварија годишен пораст од 5,2%, со што беше прекинат трендот на нивно намалување. Ваквата позитивна динамика продолжи во наредниот квартал, при што податоците од менувачкиот пазар за периодот јули-втора декада на август 2009 година покажуваат остварени нето-приливи од 179,2 милиона евра, што претставува зголемување за 28,6% во споредба со истиот период на 2008 година. Покрај тоа, за првпат оваа година нето-приливите од менувачко работење на збирна основа забележаа годишен пораст (од 3%). **Позитивна промена во вториот квартал забележаа и услугите**, чишто нето-одливи се намалија за 74,2% во споредба со второто тримесечје на 2008 година, како резултат на зголемените нето-приливи од патување (при зголемен број на странски туристи), како и на намалените нето-одливи врз основа на транспортни услуги, што е во согласност со динамиката на трговската размена. **Наспроти тоа, кај доходот се забележани нето-одливи од 31,2 милиона евра**, за разлика од избалансираното салдо во вториот квартал од претходната година, што во најголем дел се должи на исплатениот доход врз основа на директни инвестиции (зголемен износ на репатријација на дивиденди).

*Во периодот јануари-јуни 2009 година, остварениите нето-приливи во капитално-финансиската сметка се пониски за речиси 70% во споредба со истиот период на 2008 година, што се должи на намалените странски директни инвестиции, како и на нето-одливиите врз основа на валути и депозити и заеми. Следствено, најголем дел, или 70% од финансирањето на тековната сметка произлегуваат од намалувањето на девизните резерви.* Во вториот квартал е остварен повисок износ на нето-приливи во однос на првиот квартал (72,1 милион евра), којшто е речиси на исто ниво со проекцијата. Според структурата, над 95% од овие нето-приливи се однесуваат на **странските директни инвестиции** (намалување за 46% на годишна основа), при што дел од приливите во капитал беа неутрализирани со реинвестираната добивка. **Нето-приливи од 6 милиони евра се забележани кај валутите и депозитите**, како резултат на нето-приливите кај сите ставки на овој подбиланс. Притоа, карактеристично за вториот квартал е намалувањето на девизните средства на банките, во споредба со првото тримесечје кога банките кумулираа значителен износ на девизи на сметките во странство. Овие промени може да се објаснат со преземените монетарни мерки<sup>6</sup>, но и со постепеното стабилизирање на очекувањата и помалите склоности за

<sup>5</sup> Нето-приватните трансфери во ефективата, при составувањето на билансот на плаќања на Република Македонија, се проценети врз основа на податоците од менувачкиот пазар за нето-ефективата којашто се влева во банкарскиот систем, бидејќи се претпоставува дека во најголем дел потекнува од приливи врз основа на приватни трансфери во готовина преку неформален канал.

<sup>6</sup> Со Одлуката на НБРМ (донесена во мај 2009 година, а којашто стапи во сила во јули 2009 година) се изврши зголемување на стапката на издвојување задолжителна резерва на обврските на банките во странска валута од 10% на 11,5% и на стапката на обврските во домашна валута со валутна клаузула од 10% на 20%,

кумулирање девизи. **Кај останатите ставки на финансиската сметка се забележани нето-одливи**, најмногу врз основа на портфолио-инвестициите (12,4 милиони евра), коишто бележат годишен пораст од 11,1%. Ваквата динамика се должи исклучиво на инвестициите на домашните пензиски фондови во странство, иако во споредба со претходниот квартал овие инвестиции бележат значајно намалување. Од друга страна, иако дезинвестирањето од страна на нерезидентите е намалено во споредба со истиот период на 2008 година, сепак се очекува да продолжи и во наредниот период. Така, согласно со податоците од Македонската берза за август 2009 година, странските лица учествуваат со 7,7% на страната на купувањата, додека на страната на продажбата со 11,5%. Кај заемите на нето-основа се остварени одливи, наспроти нето-приливите во второто тримесечје од претходната година, што се должи пред сè на помалиот износ на користени средства, при истовремено поголеми отплатени долгорочни кредити и заеми. Кај трговските кредити е остварен мал износ на нето-одливи, наспроти нето-приливите во истиот период на 2008 година, што произлегува од исплатата на претходно користените трговски кредити примени при увоз.

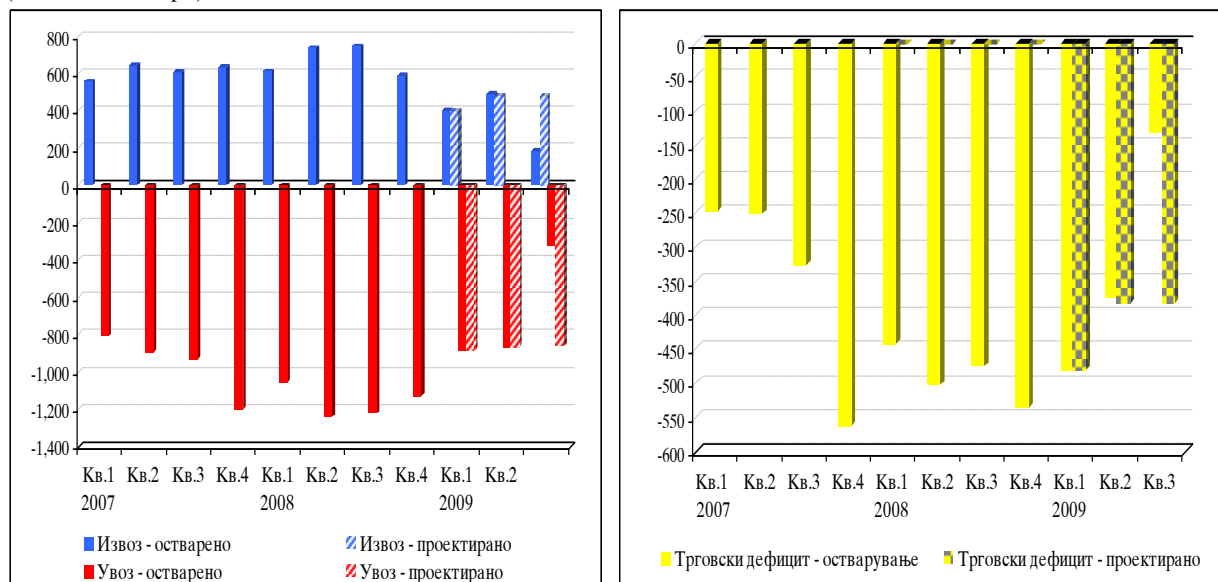
Во јули 2009 година, во услови на пад на извозот и увозот на стоки, **обемот на надворешната размена на стоки со странство** забележа годишен пад од 31,5%, додека **трговскиот дефицит** забележа намалување од 28,8% на годишна основа. Во услови на натамошен пад на странската ефективна побарувачка, извозот на стоки во јули 2009 година се сведе на 186,3 милиони евра и забележа годишен пад од 32,4%. Најголем придонес за годишната стапка на пад на извозот на стоки и понатаму има понискиот извоз на железо и челик и нивни производи (придонес од 74,1%). На страната на увозот на стоки, понискиот увоз на железо и челик и нивни производи и намалениот увоз на енергенти (придонес од 33,1% и 31%, соодветно во вкупниот пад на увозот) условија значителен годишен пад на увозот на стоки од 31%.

---

додека од август, стапката на издвојување задолжителна резерва на обврските на банките во странска валута изнесува 13%.

Графикон 10

Извоз, увоз на стоки и трговско салдо (остварено и проекција од јули 2009 година)  
(во милиони евра)



\*Оствареното во третиот квартал се однесува на јули 2009 година.

Извор: НБРМ.

Во споредба со Проекцијата на билансот на плаќања, остварениот трговски дефицит во јули 2009 година изнесува 34,1% од проектираниот за третиот квартал, и со тоа не укажува на поголеми отстапувања од проекциите. Сепак, од аспект на одделните компоненти, надминување на проекцијата може да се очекува и кај двете компоненти. На страната на **извозот** на стоки, најголемото позитивно отстапување се јавува кај останатиот извоз (39,9% на оствареност), што соодветствува со подобрите остварувања во однос на очекувањата кај дел од нашите најголеми трговски партнери. Истовремено, натфрлање над проекцијата (37,2% на оствареност) е забележано кај извозот на железо и челик и нивни производи, што може да се поврзе со поместувањата на пазарот на метали во насока на пораст на цените. Во рамки на увозот на стоки, најголемо отстапување се забележува кај стоките за широка потрошувачка (остварување на проекцијата од 40%), а потоа и кај инвестициските стоки и полупроизводи (во чии рамки исто така е можна потценетост на очекуваниот увоз на возила), но и кај увозот на железо и челик и нивни производи, што е во согласност со остварениот извоз на оваа категорија.

На збирна основа, во периодот јануари-јули 2009 година, во услови на светска економска криза и слаба побарувачка за македонските производи на странските пазари, вкупниот извоз на стоки се намали за 33,6% на годишна основа и изнесува 1.079,7 милиони евра. Притоа, најголем придонес од 69,4% во вкупниот пад на извозот на стоки имаше понискиот извоз на железо и челик и нивни производи, што произлегува од влошената состојба во металопреработувачката индустрија и е последица на намалената глобална економска активност. Понизок извоз е остварен и во рамки на категоријата „нафтени деривати“ (со придонес од 9,9%), што претставува комбинација од намалените годишни цени на нафтата (41.4%) и пониските извезени количини (3.4%). Од останатите производи, позначителен пад на извозот има кај облеката и текстилот и рудите, со

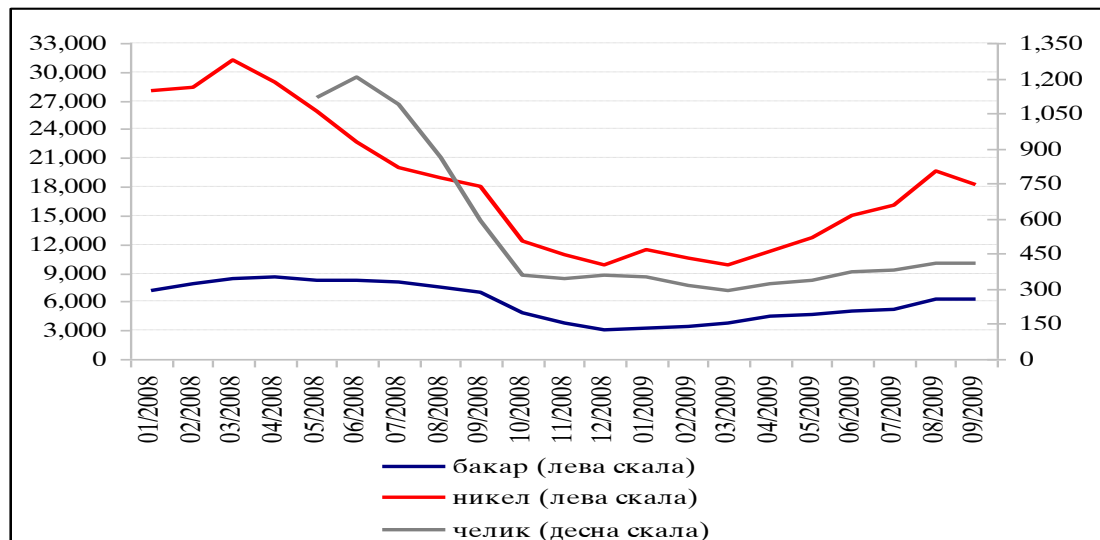
придонес од 7,8% и 5,8%, соодветно. Од друга страна, енергетската зависност на македонската економија и понискиот остварен извоз придонесоа за годишен пад на увозот на стоки од 25,1% и во првите седум месеци на 2009 година тој изнесува 2.063,2 милиона евра. Притоа, намалениот увоз на енергенти има најзначаителен придонес од 39,7% во вкупното намалување на увозот, а потоа следува понискиот увоз на железо и челик и нивни производи, со учество од 34,2%. Во рамките на увозот на енергенти, увозот на нафтата и нафтените деривати е намален за 41,2% на годишна основа, што во услови на мало зголемување на увезените количини, во целост се должи на падот на цената на нафтата на светските берзи, додека увозот на електрична енергија бележи годишен пад од 52,5%, како резултат на комбиниран количински и ценовен ефект.

Ваквите движења во трговската размена со странство, т.е. позабрзаното намалување на увозот во однос на извозот (почнувајќи од мај оваа година), услови стеснување на негативниот јаз на трговското салдо од 12,8% на годишна основа, со што тоа се сведе на 983,5 милиони евра. Анализата на трговскиот дефицит покажува дека намалувањето на негативното салдо се должи првенствено на стеснување на дефицитот во размената на енергентите, што главно го отсликува падот на цените на нафтата на светските берзи. Позначително намалување се јавува и кај дефицитот во категоријата „возила“, а потоа и кај салдото на пластичните маси и памукот. Од друга страна, во анализираниот период, карактеристично е намалувањето на суфицитот во размената на два од нашите најзначајни традиционални извозни производи, а тоа се железото и челикот и нивните производи и облеката и текстилот. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 52,3% и се намали за 6,7 процентни поени на годишна основа.

Трендот на пораст на цените на металите на светските берзи продолжи и во август 2009 година. Притоа, цените на никелот, бакарот и челикот ги достигнаа своите највисоки вредности од октомври минатата година, забележувајќи стапки на пораст од 22,5%, 18,2% и 7,7%, соодветно на месечна основа.



Графикон 11  
Цени на металите  
(во САД долари/метрички тони)



\*Податоците за септември 2009 година се однесуваат на првата декада од овој месец.  
Извор: Блумберг.

## 5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ<sup>7</sup>

Во август 2009 година, **примарните пари**<sup>8</sup> забележаа годишна стапка на раст од 13,7% (наспроти 4,3% во претходниот месец), што во целост се должи на годишниот пораст на вкупните ликвидни средства на банките (од 33,7%), при забележано намалување на готовите пари во оптек<sup>9</sup> за 6,3%. На месечна основа, примарните пари забележаа умерен пораст од 1,2%, во услови на повисоко ниво на вкупни ликвидни средства на банките за 4,2% и пониска побарувачка на готови пари за 2,7%.

Анализирано од аспект на **тековите на креирање и повлекување ликвидност**, и во август (трет месец по ред) НБРМ продолжи со нето-откуп на девизи на девизниот пазар, при што во август вкупниот износ на креирана ликвидност во банкарскиот сектор врз оваа основа достигна околу 1.532 милиона денари (25 милиони евра). Во оваа насока делуваа и денарските депозити на државата кај НБРМ, коишто на месечна основа се намалија за 1.642 милиони денари. Со тоа, по минатомесечниот силен пораст на нето-позицијата на државата кај НБРМ (како одраз на остварените приливи од еврообврзницата), во август е забележано нејзино намалување за 1.554 милиони денари. Повлекување ликвидност се изврши преку монетарните инструменти, чиешто ниво на месечна основа се зголеми за 4.635 милион денари. Притоа, благајничките записи (со

<sup>7</sup> Анализата на монетарните и кредитните агрегати се заснова на податоците од новата Методологијата за изготвување на стандардни форми на монетарните биланси и прегледи и новиот сметковен план (што стапи во сила од 01.01.2009 година).

<sup>8</sup> Ги вклучува готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителна резерва во денари и во девизи и вишокот на ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари). Без девизната задолжителна резерва, примарните пари во август 2009 година се повисоки за 10,1% на годишна основа.

<sup>9</sup> Ја вклучува и готовина во благајна на банките.

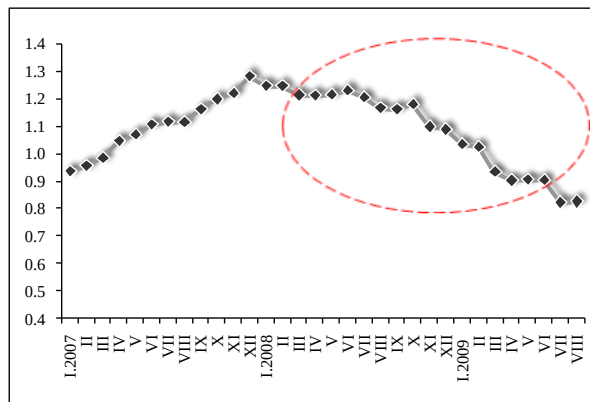
учество од 64,6%) се главниот фактор на повлекување ликвидност преку монетарните инструменти.

Споредбата со крајот на 2008 година покажува пораст на примарните пари, во услови кога повлечената ликвидност преку девизните трансакции на НБРМ во целост беше надополнета преку монетарните инструменти и пониското ниво на денарски депозити на државата кај НБРМ.

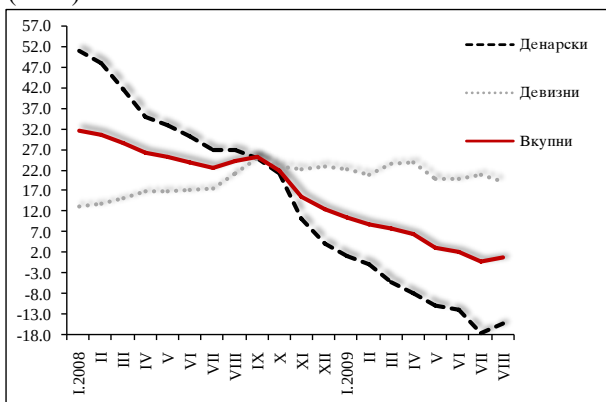
**Вкупниот депозитен потенцијал на банките (со вклучени депозитни пари)<sup>10</sup>** во август забележа зголемување од 4.763 милиони денари, на месечна основа или за 2,8% (наспроти падот од 1% во претходниот месец), што подеднакво се должи на порастот на денарските и девизните депозити (за 3,1% и 2,5%, соодветно). Од секторски аспект, по неколкумесечното намалување на депозитите на претпријатијата, во август е забележан месечен пораст од 7,7%. Оваа промена, главно се должи на порастот на денарските депозити за 7,6% (со учество од 65% во порастот на вкупните депозити на претпријатијата). Кај девизните депозити на корпоративниот сектор е забележано забавување на месечната стапка на раст, при што во август изнесува 8%, наспроти 8,7% во претходниот месец. Месечната динамика на вкупните депозити на претпријатијата делумно ја одразува ниската споредбена основа во јули, кога префрлањето на депозитот на една поголема компанија на нерезидентни сметки придонесе кон повлекување на значителен износ на средства од овој сектор. И покрај тоа, оваа промена укажува на дополнително ново штедење на корпоративниот сектор, што претставува позитивен сигнал, имајќи ја предвид досегашната динамика. Во август, депозитите на домаќинствата<sup>11</sup> (со вклучени депозитни пари) на месечна основа се зголемија за 653 милиони денари, или за 0,6% (наспроти 1,8% во јули) што се должи на порастот на девизните депозити за 1,3%. Од друга страна пак, по минатомесечниот пораст од 0,5%, во август е забележан пад кај денарските депозити од 335 милиони денари или за 0,9%.

## Графикон 12

Сооднос денарски - девизни депозити



Годишни стапки на раст на вкупните депозити (во %)



Извор: Народна банка на Република Македонија.

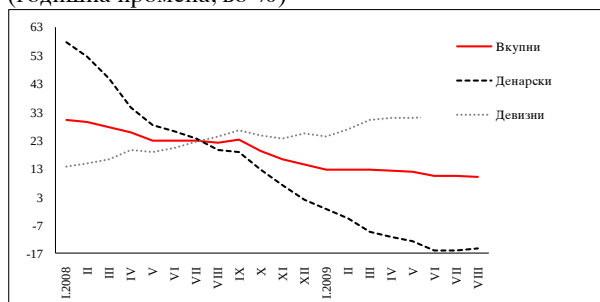
<sup>10</sup> Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите ја вклучуваат и пресметана камата.

<sup>11</sup> Се однесува на физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд.

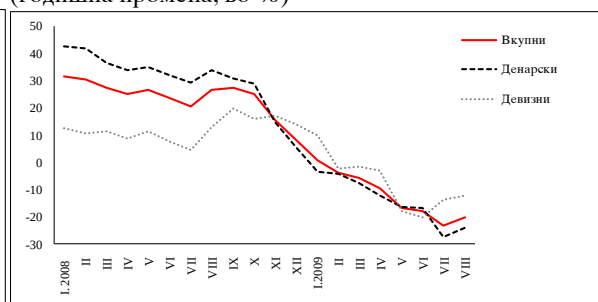
На годишна основа (август 2009 година / август 2008 година), вкупните депозити кај банките (со депозитни пари) се повисоки за 0,5% (наспроти минатомесечниот пад од за 0,1%), што се должи на годишниот пораст на девизните депозити за 19,1%, во услови на постојан пад на денарските депозити за 15,5%. Од аспект на секторската структура, продолжи трендот на забавен годишен раст на депозитите на домаќинствата, при што во август 2009 година годишната стапка изнесуваше 10% (10,3% во претходниот месец), додека кај депозитите на претпријатијата (приватни и јавни)<sup>12</sup> е забележан годишен пад од 20,3% (наспроти годишното намалување од 23,2% во јули 2009 година). Во однос на крајот на претходната година, вкупните депозити се повисоки за 1,4% (при пад на корпоративните депозити од 13,3% и пораст на депозитите на населението од 6,9%).

Графикон 13

Депозити на домаќинства  
(годишна промена, во %)



Депозити на претпријатија  
(годишна промена, во %)



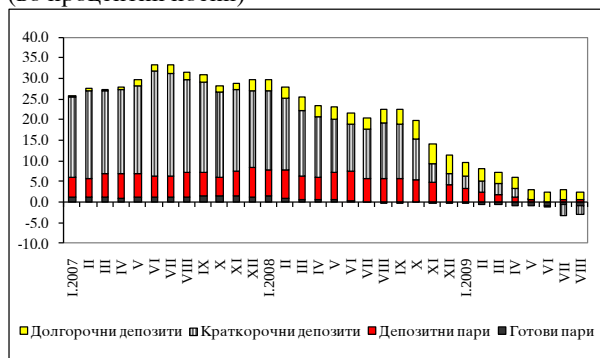
Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Најшироката парична маса M4<sup>13</sup>** и во август продолжи да се намалува (како и во претходниот месец), при што на годишна основа се намали за 0,8% (наспроти падот од 0,6% во претходниот месец). До крајот на третиот квартал, се очекува најшироката парична маса да продолжи да се стеснува, при што во септември 2009 година би била пониска за 2,3% во однос на истиот месец од претходната година. Во споредба, со крајот на 2008 година, најшироката парична маса M4 оствари умерена стапка на пораст од 0,1%.

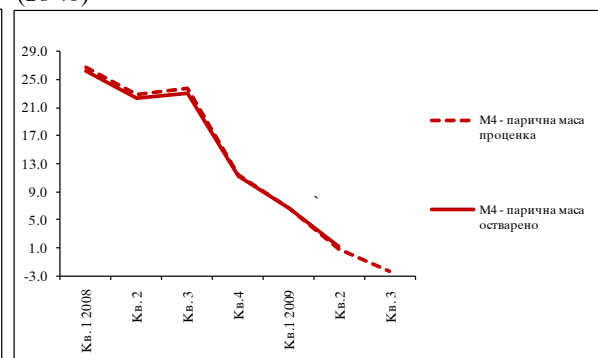
Графикон 14

Парична маса M4

Придонес во годишниот пораст  
(во процентни поени)



Годишни стапки на раст  
(во %)



Извор: Народна банка на Република Македонија.

<sup>12</sup> Депозитите на претпријатијата од приватниот сектор на годишна основа се пониски за 25,2%.

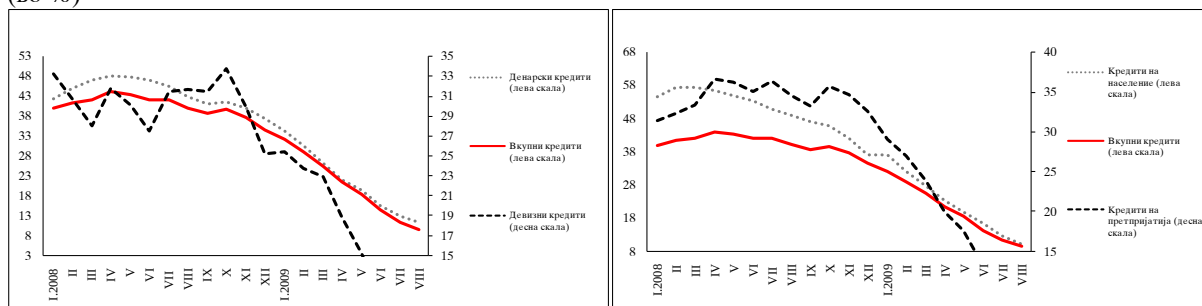
<sup>13</sup> Анализата се однесува на паричната маса M4 со вклучена пресметана камата.

## 6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

Во август 2009 година **вкупните кредити на банките кај приватниот сектор** се намалија за 384 милиони денари, односно за 0,2% на месечна основа. Ваквото стеснување на кредитната активност се должи на истовремениот пад на денарските<sup>14</sup> и кредитите во странска валута, чијашто негативна промена во август изнесуваше 0,2% и 0,3%, соодветно. Имено, по јулските знаци на закрепнување на кредитирањето на економијата (кога денарските и девизните кредити забележаа месечни стапки на раст од 0,4% и 0,1%, соодветно) во август 2009 година кредитирањето повторно имаше негативен предзнак, укажувајќи на тоа дека стабилизирањето на кредитниот пазар несомнено е подолгорочен процес. Од секторски аспект, корпоративните кредити претставуваа главен фактор за месечниот пад на вкупните кредити. Имено, по минатомесечниот раст од 0,4%, во август 2009 година, кредитирањето на претпријатијата повторно забележа месечно намалување од 0,3%. Од друга страна, кредитите наменети за домаќинствата се зголемија за умерен 0,02%.

Графикон 15

Годишни стапки на раст на кредитите на приватниот сектор според валутна и секторската структура  
(во %)



Извор: Народна банка на Република Македонија.

На годишна основа, кредитниот раст продолжи да забавува и по подолг период (од септември 2003 година), во август кредитирањето на приватниот сектор забележа едноцифрена стапка на раст од 9,3% (во претходниот месец кредитите пораснаа за 11,2% на годишна основа). Од аспект на валутната структура, денарската компонента и понатаму е главен двигател на годишниот кредитен раст (со придонес од 92,4%). Постојаното зајакнување на придонесот на денарските кредити произлегува од послабиот степен на опаѓање на нивниот раст во споредба со девизните кредити. Така, по остроото опаѓање на растот на девизните кредити во претходните два месеци (од 15,2% во мај на 5,7% во јули), во август 2009 година кредитирањето во девизи продолжи да забавува до ниво од 3,1%. Од друга страна, денарските пласмани на банките забележаа поумерно забавување на растот од 11,2% (12,9% во јули 2009 година). Од аспект на поодделните сектори, забавување на растот бележат и кредитите на домаќинствата и корпоративните кредити, пришто поголем придонес во годишниот раст на вкупните кредити и понатаму имаат кредитите на претпријатијата (56,2%). Притоа, кредитирањето на домаќинствата се зголеми за 10,2% (наспроти 12,7% во јули), додека поумерено забавување на растот забележаа корпоративните кредити (во август нивниот

<sup>14</sup> Ги вклучува денарски кредити со девизна клаузула.

годишен пораст изнесуваше 8,9%, наспроти 10,3% во јули). Во однос на крајот на претходната година, кредитите на населението и претпријатија забележаа пораст од 3,8% и 0,6%, соодветно. Според јулската проекција за третиот квартал на 2009 година, се очекува натамошно забавување на годишната стапка на кредитен раст, при што таа би се свела на 7,1% на крајот на септември 2009 година.

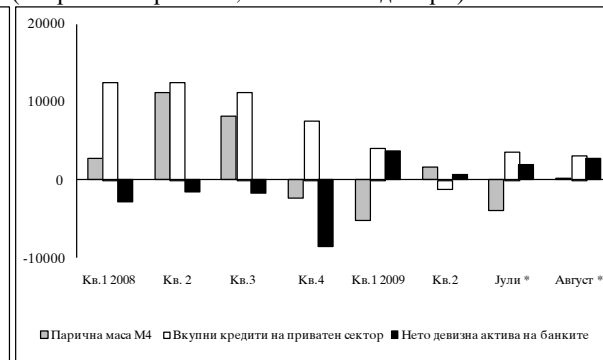
Графикон 16

Кредити на приватен сектор  
(годишни стапки на раст, во %)



Извори на финансирање

(квартални промени, во милиони денари)\*



\*Остварувањата за јули и август се збирни промени во однос на крајот на 2008 година

Извор: Народна банка на Република Македонија.

По тримесечното намалување, **нето девизната актива на банките** во август 2009 година се зголеми за 48,5% (или 926 милиони денари) во однос на претходниот месец. Ваквиот пораст е забележан во услови на посилно намалување на девизните обврски (за 647 милиони денари или 2,3% на месечна основа), при истовремен пораст на девизните средства (за 278 милиони денари или 0,9%). Во однос на крајот на 2008 година, нето девизната актива е зголемена за 2.807 милиони денари, односно за 103 пати.

## 7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

На 09.09.2009 година, примарните пари изнесуваа 31.519 милиони денари и во однос на крајот на август се зголемија за 844 милиони денари, или за 2,8%. Порастот кај примарните пари во целост се должи на зголемувањето на готовите пари во оптек за 6,9%, во услови на пад на ликвидните средства на банките<sup>15</sup> за 1,2%. Во рамки на анализираниот период (01-09.09.2009 година), автономните фактори (со исклучок на готовите пари во оптек) делуваа во насока на креирање на ликвидност, којашто делумно беше повлечена преку аукциите на благајнички записи.

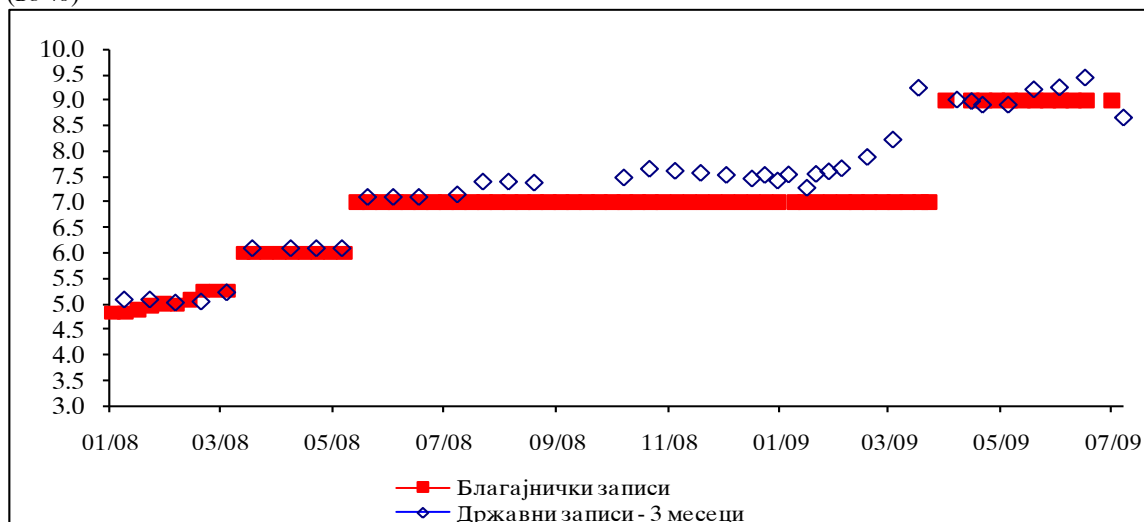
Од почетокот на септември, одржани се две **аукции на благајнички записи** (одржани на 02.09.2009 година и на 09.09.2009 година), при тендер со износи и фиксна каматна стапка од 9%, при што беше повлечена ликвидност од 1.132 милиона денари. Со состојба на 31.08.2009 година, бруто девизните резерви изнесуваат 1.505 милиона евра и во однос на крајот на 2008 година се повисоки за 10,1 милион евра.

<sup>15</sup> Се однесува на сметките на банките кај НБРМ.

Во рамки на анализираниот период, Министерството за финансии одржа **една аукција на тримесечни државни записи со девизна клаузула** (на 01.09.2009 година), при тендер со износи и каматна стапка од 5,4% (наспроти 5,25% на последната аукција) во услови на повисока понуда од побарувачка.

Во периодот 01-09.09.2009 година, **просечната меѓубанкарска каматна стапка** изнесуваше 6,57% во просек (7,08% во август 2009 година). Котираната меѓубанкарска каматна стапка - **СКИБОР** го задржа нагорниот тренд и во периодот 01-09.09.2009 година изнесуваше 6,39% (преку ноќ), 7,39% (една недела), 9,21% (еден месец) и 9,52% (три месеци), наспроти 6,37%, 7,29%, 9,2% и 9,52%, за соодветните рочности во август. Меѓубанкарската каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ - **МКДОНИА** во периодот 01-09.09.2009 година изнесуваше 6,60%, во просек, наспроти 6,46% во август 2009 година.

Графикон 17  
Каматни стапки  
(во %)



Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во доменот на **каматната политика на банките**, во јули 2009 година, **просечната пондерирана каматна стапка на денарските кредити** изнесува 10,2% (пораст од 0,1 процентен поен на месечно ниво). Кај **просечната пондерирана каматна стапка на денарските депозити** е забележано месечно зголемување од 0,4 процентни поени, при што во јули изнесува 7,2%. Пораст на месечно ниво од 0,1 процентен поен е забележан кај речиси сите категории на активни каматни стапки, со исклучок на каматните стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула, каде што кај секторот „претпријатија“ каматната стапка оствари пад од 0,1 процентен поен, додека кај населението нема промена во однос на претходниот месец. Од аспект на пасивните каматни стапки, кај секторот „претпријатија“ е забележано зголемување кај каматната стапка на краткорочно орочените депозити без валутна клаузула за 0,3 процентни поени, при пад од 0,7 процентни поени кај краткорочните депозити со валутна клаузула. Кај секторот „население“, најголема промена е забележана кај долгорочно орочените депозити со валутна клаузула чијашто каматната стапка е намалена за 0,2 проценти поена. **Во рамки на девизните каматни стапки**, каматната стапка на девизните кредити во јули

изнесува 7,6% и е намалена за 0,1 процентен поен на месечна основа, додека каматната стапка на девизните депозити е задржана на истото ниво од претходниот месец и изнесува 3,3%.

Наспроти трендот на раст во првите пет месеци од годината, во јули 2009 година (исто како и јуни), каматните стапки на **денарските новоодобрени кредити и новопримени депозити изнесуваат 10,3% и 5,1%, соодветно** (наспроти 10,8% и 4,5% во јуни). Каматната стапка на **девизните новоодобрени кредити** во јули се намали за 0,4 процентни поена и изнесува 7,4%, додека каматната стапка на **девизните новопримени депозити** се зголеми за 0,1 процентен поен и изнесува 1,6%.

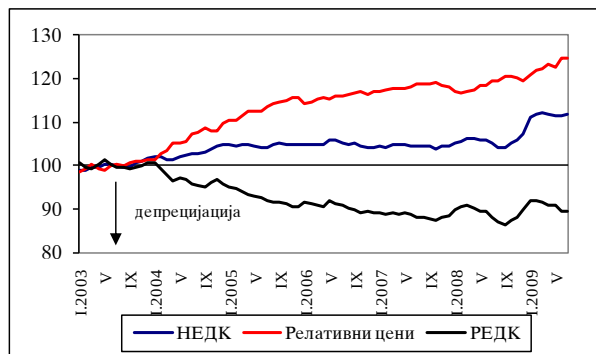
Набљудувано по **групи банки**, зголемување на **активните денарски каматни стапки** во јули извршиле големите и средните банки (по 0,1 процентен поен) со што тие изнесуваат 9,8% и 11,1%, соодветно, додека каматната стапка кај малите банки е непроменета и изнесува 10,9%. Кај пасивната каматна стапка е забележано зголемување на каматната стапка кај големите и средните банки, и тоа за 0,3 и 0,6 процентни поени, соодветно, при што изнесуваат 7,4% и 7%, соодветно. Кај малите банки, пасивната каматна стапка забележа намалување од 0,2 процентни поена и изнесува 5%. Кај **девизните каматни стапки**, кај групите големи и средни банки е забележано намалување на активната каматна стапка од 0,1 процентен поен, соодветно, при што изнесуваат 7,1% и 8,8%, додека кај малите банки нема промена (9%). Во јули, пасивните девизни каматни стапки кај големите и средните банки се непроменети и изнесуваат 3,3% и 3,6%, соодветно додека кај малите банки е забележано зголемување на каматната стапка од 0,3 процентни поени, при што изнесува 2,1%.

Индексот на **реалниот ефективен девизен курс на денарот** дефлациониран со индексот на трошоците на живот, во јули 2009 година бележи апрецијација од 0,2% на месечна основа (наспроти депрецијацијата од 1,6% во јуни 2009 година), што во услови на еднаков пад на домашните и странските цени (од 0,5%), се должи на апрецијацијата на НЕДК од 0,2%. На годишна основа е забележана годишна апрецијација од 1,7%, со што ефектот од апрецијацијата на НЕДК на годишна основа (од 6,2%) значително е неутрализиран со релативните цени (раст на странските и пад на домашните цени). На збирна основа, РЕДК апрецира за 1,2%, во услови на апрецијација на НЕДК од 5,6% и пораст на релативните цени од 4,4%. Во јули 2009 година, РЕДК на денарот мерен според индексот на цените на производителите на индустриски производи бележи месечна апрецијација од 1,1%, што главно го одрази падот на релативните цени (раст на домашните и пад на странските цени), при мала апрецијација на НЕДК. РЕДК на денарот апрецира и на годишна и на збирна основа (за 1,8% и 1%, соодветно), како одраз на годишната, односно збирната апрецијација на НЕДК, чиешто влијание е делумно намалено од порастот на релативните цени.

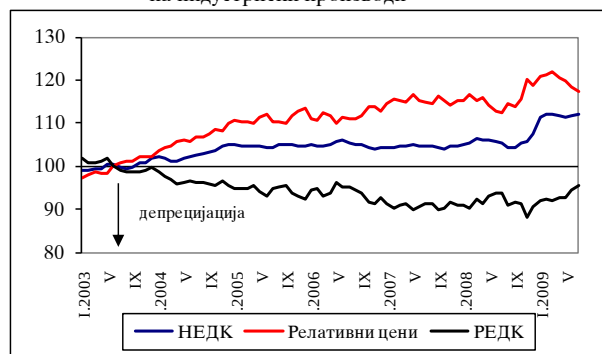
## Графикон 18

### Индекс на НЕДК, релативни цени и РЕДК на денарот\*

дефлатор: индекс на трошоците на живот



дефлатор: индекс на цените на производителите на индустриски производи



\*Ознаката за депрецијација е за РЕДК и НЕДК. Кај релативните цени, нагорниот тренд е во прилог на депрецијација на РЕДК (и обратно).

Извор: НБРМ, ММФ-МФС за декември 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

За оние земји за кои нема расположливи податоци од МФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводи за статистика и од ЕУРОСТАТ.



# СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

Инфлација и нејзините компоненти

| Трошоци на живот                                 | промена во %   |                |                  | придонес во процентни поени |                |                  |
|--------------------------------------------------|----------------|----------------|------------------|-----------------------------|----------------|------------------|
|                                                  | <u>УПЛ2009</u> | <u>УПЛ2009</u> | <u>И-УПЛ2009</u> | <u>УПЛ2009</u>              | <u>УПЛ2009</u> | <u>И-УПЛ2009</u> |
|                                                  | УПЛ2009        | УПЛ2008        | И-УПЛ2008        | УПЛ2009                     | УПЛ2008        | И-УПЛ2008        |
| <b>Вкупно</b>                                    | <b>-0.3</b>    | <b>-1.4</b>    | <b>-0.3</b>      | <b>-0.3</b>                 | <b>-1.4</b>    | <b>-0.3</b>      |
| <b>Исхрана</b>                                   | <b>-0.9</b>    | <b>-2.0</b>    | <b>-0.5</b>      | <b>-0.4</b>                 | <b>-0.8</b>    | <b>-0.2</b>      |
| Производи од жито                                | -0.2           | -1.3           | 2.2              | 0.0                         | -0.1           | 0.2              |
| Свеж и преработен зеленчук                       | -2.4           | 3.5            | 0.5              | -0.1                        | 0.2            | 0.0              |
| Свежо и преработено овошје                       | -6.5           | -6.9           | -12.3            | -0.2                        | -0.2           | -0.4             |
| Свежо и преработено месо                         | 0.2            | 6.3            | 8.5              | 0.0                         | 0.5            | 0.6              |
| Свежа и преработена риба                         | -0.1           | 9.9            | 13.4             | 0.0                         | 0.1            | 0.1              |
| Свежо и преработено млеко                        | -0.1           | -9.8           | -6.3             | 0.0                         | -0.6           | -0.4             |
| Свежи јајца                                      | -1.5           | -6.7           | 3.5              | 0.0                         | -0.1           | 0.0              |
| Маснотини                                        | -0.8           | -26.9          | -24.8            | 0.0                         | -0.7           | -0.6             |
| <b>Тутун и пијалаци</b>                          | <b>0.0</b>     | <b>3.6</b>     | <b>4.2</b>       | <b>0.0</b>                  | <b>0.2</b>     | <b>0.2</b>       |
| <b>Облека и обувки</b>                           | <b>-0.3</b>    | <b>0.1</b>     | <b>0.3</b>       | <b>0.0</b>                  | <b>0.0</b>     | <b>0.0</b>       |
| <b>Домување</b>                                  | <b>0.6</b>     | <b>3.2</b>     | <b>6.4</b>       | <b>0.1</b>                  | <b>0.5</b>     | <b>1.0</b>       |
| Стан (станарина, вода, услуги)                   | 0.0            | 1.4            | 2.7              | 0.0                         | 0.0            | 0.1              |
| Огрев и осветление                               | 1.1            | 4.6            | 9.1              | 0.1                         | 0.4            | 0.8              |
| Греење и услуги                                  | 3.1            | -8.4           | 2.0              | 0.1                         | -0.3           | 0.1              |
| Електрична енергија и осветлување                | 0.0            | 13.1           | 13.1             | 0.0                         | 0.7            | 0.7              |
| <b>Хигиена и здравје</b>                         | <b>-0.5</b>    | <b>2.4</b>     | <b>2.4</b>       | <b>0.0</b>                  | <b>0.2</b>     | <b>0.2</b>       |
| <b>Култура и разонода</b>                        | <b>-0.4</b>    | <b>-3.4</b>    | <b>-2.3</b>      | <b>0.0</b>                  | <b>-0.2</b>    | <b>-0.1</b>      |
| <b>Сообраќајни средства и услуги</b>             | <b>0.2</b>     | <b>-9.6</b>    | <b>-10.2</b>     | <b>0.0</b>                  | <b>-1.3</b>    | <b>-1.4</b>      |
| Течни горива и масла                             | -0.4           | -24.5          | -26.9            | 0.0                         | -1.0           | -1.1             |
| Сообраќајни и птт услуги                         | 0.5            | -0.5           | 0.0              | 0.0                         | 0.0            | 0.0              |
| <b>Ресторани и хотели</b>                        | <b>0.0</b>     | <b>0.7</b>     | <b>3.3</b>       | <b>0.0</b>                  | <b>0.0</b>     | <b>0.2</b>       |
| <b>Останати услуги неспомнати на друго место</b> | <b>0.0</b>     | <b>-8.1</b>    | <b>-8.0</b>      | <b>0.0</b>                  | <b>0.0</b>     | <b>0.0</b>       |

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

|                                           | 2007 | 2008 | 2008 |      |      |      | 2009 |      | Последни месеци |        |        |
|-------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|-----------------|--------|--------|
|                                           |      |      | Кв.1 | Кв.2 | Кв.3 | Кв.4 | Кв.1 | Кв.2 | јун 09          | јул 09 | авг 09 |
| <i>(годишни промени, %)</i>               |      |      |      |      |      |      |      |      |                 |        |        |
| Инфлација (CPI)                           | 2.3  | 8.3  | 9.5  | 9.9  | 8.4  | 5.5  | 0.9  | -0.6 | -1.7            | -1.3   | -1.4   |
| Базична инфлација (без храна и енергија)  | 0.6  | 2.6  | 2.9  | 2.8  | 2.5  | 2.2  | 1.5  | 0.3  | 0.1             | 0.1    | 0.0    |
| Регулирани цени                           | 3.3  | 9.3  | 7.4  | 9.2  | 12.5 | 8.3  | -1.6 | -1.8 | -2.5            | -2.5   | -4.5   |
| Цени на производители на индустриски п-ди | 2.5  | 10.3 | 10.5 | 13.6 | 15.1 | 2.1  | -6.2 | -8.8 | -9.9            | -11.5  | -9.8   |
| Продуктивност                             | 2.3  | 1.7  | 1.5  | 3.6  | 2.0  | -0.2 | -3.9 | -    | -               | -      | -      |
| Номинална нето-плата*                     | 7.9  | 10.4 | 10.5 | 9.9  | 10.7 | 10.3 | 12.7 | 13.4 | 12.7            | -      | -      |
| Реална нето-плата*                        | 5.5  | 1.9  | 0.9  | 0.0  | 2.1  | 4.5  | 11.8 | 14.1 | 14.7            | -      | -      |

\*Од јануари 2009 година податокот е коригиран од структурната промена поради примената на концептот за бруто-плати, кој ги вклучува надоместоците за храна и превоз во платите.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

## Индустриско производство и останати дејности од економијата

| (годишни промени, %)     | 2007 | 2008 | 2007 |       |      |      | 2008 |      |      |      | 2009  |       | Најнови податоци |        |        |
|--------------------------|------|------|------|-------|------|------|------|------|------|------|-------|-------|------------------|--------|--------|
|                          |      |      | Кв.1 | Кв.2  | Кв.3 | Кв.4 | Кв.1 | Кв.2 | Кв.3 | Кв.4 | Кв.1  | Кв.2  | Мај-09           | Јун-09 | Јул-09 |
| Бруто домашен производ   | 5.9  | 4.9  | 6.1  | 4.8   | 5.2  | 7.3  | 5.6  | 6.7  | 5.8  | 2.0  | -0.9  | -     | -                | -      | -      |
| Индустриско производство | 3.7  | 5.5  | 11.6 | -2.8  | 1.1  | 6.2  | 5.8  | 12.0 | 13.0 | -7.7 | -10.8 | -13.2 | -15.3            | -16.2  | -19.8  |
| Градежништво             | 7.6  | 25.6 | 9.4  | -18.6 | 18.0 | 23.3 | 29.1 | 55.7 | -2.0 | 31.5 | 0.0   | -     | 31.8             | 57.4   | -      |
| Трговија                 | 23.1 | 10.5 | 25.1 | 17.2  | 21.2 | 28.6 | 19.1 | 19.8 | 12.4 | -0.5 | -8.7  | -     | -16.2            | -11.7  | -      |
| Телекомуникации          | 15.6 | 8.9  | 11.1 | 17.1  | 15.9 | 18.1 | 12.1 | 7.4  | 10.1 | 6.4  | 7.4   | -     | 2.7              | 4.0    | -      |

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4

## Селектирани дејности од индустријата

| Селектирани индустриски дејности<br>(годишни промени, %)                               | 2006  | 2007  | 2008 | 2008  |       |           |       | 2009     |       | Јули 2009     |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|------|-------|-------|-----------|-------|----------|-------|---------------|-------------------|
|                                                                                        |       |       |      | Кв.1  | Кв.2  | Кв.3      | Кв.4  | Кв.1     | Кв.2  | промена,<br>% | придонос,<br>п.п. |
| Вадење руди и камен                                                                    | 28.0  | 9.8   | 0.4  | 11.9  | 13.6  | 3.4       | 11.2  | -12.6    | -19.2 | -24.0         | -1.1              |
| Производство на прехранбени производи и пијалаци                                       | 0.1   | 7.7   | 1.2  | 5.3   | 6.0   | 6.1       | 11.9  | -2.5     | -0.1  | -0.3          | 0.0               |
| Производство на тутунски производи                                                     | 5.5   | -0.8  | 0.1  | 13.8  | 15.4  | 1.0       | -18.1 | -2.1     | 2.6   | 2.0           | 0.1               |
| Производство на предмети за облека                                                     | -3.7  | -14.5 | -2.0 | -16.5 | -22.7 | -23.4     | -18.8 | -23.7    | -16.9 | 4.3           | 0.3               |
| Печатење                                                                               | -17.9 | -12.2 | 1.6  | 7.8   | 72.2  | 68.4      | 85.3  | 2.6 пати | 54.4  | -11.0         | -0.4              |
| Производство на деривати на нафта                                                      | 12.3  | -2.4  | 0.1  | 3.3   | 50.9  | 1.1       | -30.9 | 9.2      | -27.2 | -5.4          | -0.2              |
| Производство на други неметални минерали                                               | 14.0  | 3.8   | -0.3 | -10.9 | -3.2  | -9.9      | 15.0  | -17.0    | -4.3  | -19.9         | -1.6              |
| Производство на основни метали                                                         | 11.8  | 34.3  | -1.0 | 9.5   | 15.7  | -3.3      | -45.7 | -61.6    | -52.3 | -50.6         | -7.5              |
| Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди | 5.7   | 45.6  | 2.6  | 29.7  | 11.8  | 3 пати    | -22.0 | 35.0     | -12.9 | -62.9         | -5.3              |
| Производство на електрични машини и апарати                                            | 3.7   | -24.4 | 0.6  | 45.6  | 64.9  | 32.4      | -10.6 | 1.0      | -13.5 | -56.9         | -1.4              |
| Производство на други сообраќајни средства                                             | -6.9  | 33.4  | -0.3 | 9.8   | 143.1 | -47.9     | -70.6 | -60.5    | -71.5 | -73.8         | -1.1              |
| Рециклажа                                                                              | 12.8  | -35.6 | 0.5  | 105.6 | 262.2 | 12.5 пати | -34.9 | -74.2    | -10.6 | -4.2          | 0.0               |
| Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода                             | -0.6  | -9.5  | -0.3 | -0.8  | 1.9   | 1.9       | -12.2 | -1.6     | 15.6  | 5.7           | 0.4               |

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5  
Биланс на плаќања<sup>1/3</sup>  
(во милиони евра)

|                                              | 2008   |        |        |        |        |        |        |        |        |        |        |        | 2008   |          |          |          | 2009     |        |        |        |        |        | 2009   |        | 2009   |          |
|----------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|----------|----------|----------|----------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|----------|
|                                              | I      | II     | III    | IV     | V      | VI     | VII    | VIII   | IX     | X      | XI     | XII    | Ko.1   | Ko.2     | Ko.3     | Ko.4     | I        | II     | III    | IV     | V      | VI     | Ko.1   | Ko.2   |        |          |
| <b>I. Тековна сметка</b>                     | -38.3  | -71.1  | -71.7  | -42.9  | -47.2  | -101.6 | -34.3  | -14.4  | -18.3  | 89.8   | -188.4 | -118.1 | -173.0 | -216.1   | -47.9    | -401.0   | -851.2   | -101.4 | -82.7  | -145.2 | -42.9  | -24.8  | -19.1  | -329.2 | -106.1 | -435.3   |
| <b>СТОКИ, нето</b>                           | -115.1 | -131.3 | -124.6 | -139.9 | -140.6 | -179.9 | -164.4 | -142.2 | -109.6 | -175.9 | -161.2 | -152.0 | -371.0 | -460.3   | -416.3   | -489.1   | -1,736.7 | -142.2 | -151.1 | -150.8 | -141.7 | -79.0  | -112.5 | -444.1 | -333.2 | -777.3   |
| Извоз, ф.о.б                                 | 181.7  | 214.9  | 214.9  | 228.0  | 259.3  | 248.5  | 274.9  | 227.6  | 242.7  | 228.8  | 190.9  | 171.9  | 611.6  | 735.8    | 745.3    | 591.6    | 2,684.2  | 113.7  | 136.7  | 149.9  | 155.0  | 164.5  | 171.1  | 400.3  | 490.6  | 890.9    |
| Увоз, ф.о.б /2                               | -296.8 | -346.2 | -339.5 | -367.9 | -399.9 | -428.3 | -439.3 | -369.8 | -352.3 | -404.8 | -352.1 | -323.9 | -982.6 | -1,196.1 | -1,161.4 | -1,080.7 | -4,420.9 | -255.9 | -287.8 | -300.7 | -296.7 | -243.5 | -283.6 | -844.4 | -823.8 | -1,668.2 |
| <b>УСЛУГИ, нето</b>                          | 8.7    | -5.6   | -3.9   | -2.7   | -0.9   | -5.3   | 4.4    | 11.1   | 12.8   | -6.3   | 1.7    | -14.0  | -0.8   | -8.9     | 28.3     | -18.7    | 0.0      | -1.8   | 3.1    | -3.5   | 0.4    | -4.5   | 1.8    | -2.2   | -1.3   | -4.5     |
| <b>ДОХОД, нето</b>                           | 16.0   | 6.8    | 0.3    | 5.6    | 3.8    | -9.4   | 5.9    | 2.9    | -23.1  | -0.8   | -98.6  | -2.9   | 23.2   | 0.8      | -14.3    | -102.3   | -93.4    | 0.5    | 6.5    | -19.3  | 2.6    | -25.9  | -7.9   | -12.3  | -31.2  | -43.5    |
| од кој: камата, нето                         | 0.7    | -1.8   | -4.7   | -3.2   | -1.8   | -6.8   | -4.3   | -2.2   | -3.7   | -5.8   | -3.5   | -9.2   | -5.8   | -11.7    | -10.2    | -18.5    | -46.2    | -9.9   | -5.3   | -7.7   | -5.6   | -6.4   | -5.4   | -22.9  | -17.5  | -40.3    |
| <b>ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето</b>               | 60.1   | 58.9   | 56.5   | 74.9   | 90.5   | 93.6   | 119.9  | 113.8  | 101.5  | 89.2   | 69.8   | 50.1   | 175.5  | 239.1    | 335.2    | 209.1    | 978.9    | 42.1   | 59.8   | 28.4   | 76.7   | 84.5   | 99.4   | 129.4  | 266.6  | 390.0    |
| Официјални                                   | 0.5    | 4.4    | 2.7    | 4.1    | 6.6    | 10.8   | 5.1    | 3.4    | 2.3    | 2.0    | 2.0    | 3.8    | 7.7    | 21.5     | 10.9     | 7.9      | 47.9     | 3.0    | 1.5    | 5.8    | 5.5    | 2.0    | 5.4    | 10.3   | 12.9   | 23.2     |
| Приватни                                     | 59.6   | 54.5   | 53.8   | 70.8   | 83.9   | 82.8   | 114.8  | 110.3  | 99.2   | 87.2   | 67.8   | 46.3   | 167.9  | 217.6    | 324.3    | 201.3    | 931.0    | 39.2   | 57.4   | 22.6   | 71.1   | 82.5   | 94.0   | 119.1  | 247.7  | 366.8    |
| <b>II. Капитална и финансиска сметка</b>     | 34.8   | 72.3   | 77.7   | 64.4   | 49.5   | 105.6  | 38.1   | 5.7    | 14.0   | 88.2   | 184.7  | 117.6  | 184.9  | 219.5    | 57.8     | 390.5    | 852.6    | 86.8   | 80.8   | 144.3  | 66.5   | 30.6   | 27.4   | 312.9  | 124.4  | 436.3    |
| <b>КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето</b>                | -0.3   | -0.3   | -0.4   | 0.9    | 0.3    | -3.8   | 0.2    | 0.1    | -0.9   | -0.4   | -0.5   | -7.6   | -1.0   | -2.7     | -0.6     | -8.5     | -12.8    | 0.1    | 0.4    | 0.3    | -0.1   | 0.3    | 1.6    | 0.8    | 1.7    | 2.5      |
| Капитални трансфери, нето                    | -0.3   | -0.3   | -0.4   | 0.9    | 0.3    | -0.1   | 0.2    | 0.1    | -0.9   | -0.4   | -0.5   | -0.1   | -1.0   | -1.0     | -0.6     | -1.0     | -1.6     | 0.1    | 0.4    | 0.3    | -0.1   | 0.3    | 1.6    | 0.8    | 1.7    | 2.5      |
| Официјални                                   | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0      | 0.0      | 0.0      | 0.0      | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0      |
| Други                                        | -0.3   | -0.3   | -0.4   | 0.9    | 0.3    | -0.1   | 0.2    | 0.1    | -0.9   | -0.4   | -0.5   | -0.1   | -1.0   | -1.0     | -0.6     | -1.0     | -1.6     | 0.1    | 0.4    | 0.3    | -0.1   | 0.3    | 1.6    | 0.8    | 1.7    | 2.5      |
| Стекување/расположување со                   | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | -3.7   | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0      | 0.0      | 0.0      | 0.0      | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | 0.0      |
| <b>ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето</b>               | 35.2   | 72.6   | 78.1   | 63.5   | 49.2   | 109.5  | 37.9   | 5.6    | 14.9   | 88.6   | 185.2  | 125.2  | 185.9  | 222.2    | 58.4     | 399.0    | 865.5    | 86.8   | 80.4   | 143.9  | 66.6   | 30.3   | 25.8   | 312.7  | 122.7  | 433.8    |
| Директни инвестиции, нето                    | 39.2   | 65.2   | 25.6   | 24.2   | 60.3   | 43.9   | 21.6   | 47.5   | 20.9   | 19.9   | 18.6   | 35.3   | 130.0  | 128.4    | 90.0     | 73.6     | 422.0    | 12.3   | 14.6   | 12.8   | 26.5   | 33.4   | 9.4    | 39.8   | 69.4   | 109.1    |
| Порфолно инвестиции, нето                    | -0.9   | -3.4   | -3.9   | -4.4   | -4.2   | -2.6   | 3.1    | -6.2   | -4.7   | -15.1  | -3.9   | -4.3   | -8.3   | -11.2    | -7.7     | -23.4    | -50.6    | -4.7   | -3.7   | -10.8  | -8.6   | -0.5   | -3.3   | -19.1  | -12.4  | -31.5    |
| Други инвестиции, нето                       | -9.6   | 22.7   | 43.0   | 24.5   | 6.1    | 97.8   | 27.2   | 4.2    | 72.5   | 70.0   | 65.4   | 18.6   | 56.1   | 128.5    | 103.8    | 154.1    | 442.4    | -8.6   | 32.8   | 13.5   | -10.1  | -36.8  | 60.3   | 37.7   | 13.4   | 51.1     |
| Тревенски кредити, нето                      | -8.6   | 0.7    | -6.7   | 25.5   | -1.6   | 39.2   | 8.5    | 7.7    | -28.6  | 9.0    | 4.6    | -25.2  | -14.8  | 63.1     | -12.4    | -11.5    | 24.9     | 2.3    | 21.3   | 31.2   | 12.3   | -15.1  | 2.5    | 54.8   | -6.3   | 54.5     |
| Заем, нето                                   | -3.8   | 0.4    | 1.8    | 3.7    | 5.6    | 38.7   | 10.2   | 0.2    | 49.2   | 3.0    | 68.7   | -5.4   | -1.5   | 47.9     | 59.7     | 66.4     | 172.4    | -9.6   | 4.6    | 0.1    | 4.3    | 0.9    | -8.2   | -4.9   | -3.0   | -7.9     |
| Валутни и депозити, нето                     | -4.0   | 19.7   | 45.1   | -8.3   | 0.0    | 16.0   | 7.0    | -4.9   | 49.8   | 56.4   | -10.6  | 41.1   | 60.8   | 7.7      | 52.0     | 86.9     | 207.5    | -4.4   | 4.2    | -21.9  | -29.0  | -25.3  | 60.3   | -22.1  | 6.0    | -16.1    |
| од кои: монетарна власт, нето                | 7.4    | 0.1    | 3.2    | -0.2   | 6.1    | 0.0    | 0.0    | 0.0    | -0.1   | -0.6   | 0.1    | 0.7    | 10.7   | 5.9      | 0.0      | -0.5     | 16.0     | -4.0   | -0.3   | 0.7    | -0.4   | 0.4    | 1.0    | -3.6   | 1.0    | -2.6     |
| комерцијални банки, нето                     | -9.4   | 19.4   | 37.2   | -8.3   | -1.8   | 19.4   | 2.7    | -12.9  | 51.1   | 103.6  | 5.6    | 28.0   | 47.2   | 9.2      | 41.0     | 137.2    | 234.6    | -10.5  | -3.5   | -42.0  | -32.9  | -25.2  | 59.4   | -66.0  | 1.3    | -54.5    |
| остатни сектори, нето                        | -1.9   | 0.1    | 4.7    | 0.2    | -4.2   | -3.4   | 4.3    | 8.0    | -1.3   | -47.0  | -15.7  | 13.0   | 2.9    | -7.4     | 11.0     | -49.7    | -43.2    | 10.1   | 8.0    | 19.4   | 4.2    | -0.4   | 0.0    | 37.5   | 3.7    | 41.2     |
| Други, нето                                  | 6.8    | 1.9    | 2.7    | 3.7    | 2.1    | 3.9    | 1.3    | 1.1    | 2.1    | 1.5    | 2.7    | 8.1    | 11.4   | 9.7      | 4.5      | 12.3     | 37.9     | 3.1    | 2.7    | 4.1    | 2.3    | 2.7    | 5.8    | 9.9    | 10.8   | 20.7     |
| Бруто официјални резерви, (- = изолување) /4 | 6.5    | -11.9  | 13.4   | 10.2   | -13.0  | 29.7   | -14.0  | -39.9  | -73.7  | 13.8   | 105.1  | 75.9   | 8.0    | -23.5    | -127.6   | 194.8    | -51.6    | 87.7   | 36.7   | 128.4  | 58.7   | 34.2   | -40.6  | 252.8  | 52.2   | 305.0    |
| <b>III. Грешка и пропуст</b>                 | -4.6   | -1.2   | -6.0   | -2.4   | -2.3   | -4.6   | -3.8   | 8.7    | 4.3    | 5.6    | 3.7    | 1.1    | -11.8  | -9.3     | 9.2      | 10.5     | -1.5     | 14.6   | 1.8    | 0.9    | -4.4   | -5.7   | -8.1   | 173.3  | -18.3  | -1.0     |

1/ Претходни податоци.  
2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.  
Пресметката на ц.д.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.д.ф. изнесува 41.4%.  
За 2006, 2007 и 2008 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.  
3/ Промена во методологијата: Податоците за платениот биланс за 2008 год. вклучуваат проценки во вредностите на следните директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишни прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположливи заклучно со 2007 година  
4/ Без монетарно злато и курсни разлики

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6  
Надворешнотрговска размена  
(во милиони евра)

|                       | VII.2009      |                | VII.2009    |            | VII.2009      |              | I-VII.2009      |              |
|-----------------------|---------------|----------------|-------------|------------|---------------|--------------|-----------------|--------------|
|                       | I-VII.2009    |                | VI.2009     |            | VII.2008      |              | I-VII.2008      |              |
|                       | износ         |                | износ       | %          | износ         | %            | износ           | %            |
| <b>Вкупна размена</b> | <b>503.3</b>  | <b>3,142.9</b> | <b>31.1</b> | <b>6.6</b> | <b>-231.8</b> | <b>-31.5</b> | <b>-1,235.3</b> | <b>-28.2</b> |
| <b>Извоз</b>          | 186.3         | 1,079.7        | 14.3        | 8.3        | -89.4         | -32.4        | -545.6          | -33.6        |
| <b>Увоз</b>           | 317.0         | 2,063.2        | 16.8        | 5.6        | -142.4        | -31.0        | -689.7          | -25.1        |
| <b>Салдо</b>          | <b>-130.8</b> | <b>-983.5</b>  | <b>-2.5</b> | <b>2.0</b> | <b>53.0</b>   | <b>-28.8</b> | <b>144.1</b>    | <b>-12.8</b> |

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 7  
Монетарни движења, август 2009 година

|                                    | 31.05.2009 | 30.06.2009 | 31.07.2009 | 31.08.2009 | месечна промена<br>(31.08.2009/ 31.07.2009) |      | годишна промена<br>(31.08.2009/<br>31.08.2008) |
|------------------------------------|------------|------------|------------|------------|---------------------------------------------|------|------------------------------------------------|
|                                    | остварено  | остварено  | остварено  | остварено  | во мил.ден                                  | во % | во %                                           |
| <i>во милиони денари</i>           |            |            |            |            |                                             |      |                                                |
| Парична маса М4                    | 190,840    | 191,949    | 191,593    | 195,704    | 4,111                                       | 2.1  | -0.8                                           |
| Готови пари во оптек <sup>/1</sup> | 14,443     | 14,210     | 15,299     | 14,766     | -533                                        | -3.5 | -9.7                                           |
| Денарски депозити <sup>/2</sup>    | 85,512     | 86,115     | 81,514     | 83,793     | 2,280                                       | 2.8  | -15.7                                          |
| Девизни депозити                   | 90,885     | 91,624     | 94,780     | 97,145     | 2,365                                       | 2.5  | 19.1                                           |
| Вкупни депозити                    | 176,397    | 177,739    | 176,294    | 180,938    | 4,644                                       | 2.6  | -0.04                                          |
| Примарни пари                      | 35,611     | 37,348     | 42,160     | 42,675     | 514                                         | 1.2  | 13.7                                           |

<sup>/1</sup> Се однесува на готови пари во оптек, без готовина во благајна на банките.

<sup>/2</sup> Вклучува депозитни пари и депозитни пари на останати финансиски институции кај НБРМ

|                                | 31.05.2009 | 30.06.2009 | 31.07.2009 | 31.08.2009 | месечна промена<br>(31.08.2009/ 31.07.2009) |      | годишна промена<br>(31.08.2009/<br>31.08.2008) |
|--------------------------------|------------|------------|------------|------------|---------------------------------------------|------|------------------------------------------------|
|                                | остварено  | остварено  | остварено  | остварено  | во мил.ден                                  | во % | во %                                           |
| <i>во милиони денари</i>       |            |            |            |            |                                             |      |                                                |
| Кредити на приватен сектор     | 176,261    | 175,164    | 175,710    | 175,326    | -384                                        | -0.2 | 9.3                                            |
| Во денари                      | 137,334    | 136,884    | 137,406    | 137,151    | -255                                        | -0.2 | 11.2                                           |
| Во странска валута             | 38,927     | 38,280     | 38,304     | 38,175     | -129                                        | -0.3 | 3.1                                            |
| Нето девизна актива на банките | 7,256      | 4,322      | 1,908      | 2,834      | 926                                         | 48.5 | -74.7                                          |

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8  
Монетарни агрегати  
(во %)

|                        | период во однос на претходен период |      |       |      |       |      |      |        | годишна промена |      |      |      |      |       |       |        |
|------------------------|-------------------------------------|------|-------|------|-------|------|------|--------|-----------------|------|------|------|------|-------|-------|--------|
|                        | 2008                                |      |       |      | 2009  |      |      |        | 2008            |      |      |      | 2009 |       |       |        |
|                        | Кв.1                                | Кв.2 | Кв.3  | Кв.4 | Кв.1  | Кв.2 | Јули | Август | Кв.1            | Кв.2 | Кв.3 | Кв.4 | Кв.1 | Кв.2  | Јули  | Август |
| <i>во %</i>            |                                     |      |       |      |       |      |      |        |                 |      |      |      |      |       |       |        |
| <b>М0</b>              | -8.8                                | 13.5 | -0.02 | 4.4  | -10.2 | 1.7  | 12.9 | 1.2    | 16.6            | 22.2 | 19.6 | 8.0  | 6.4  | -4.7  | 4.3   | 13.7   |
| <b>М1</b>              | -5.9                                | 11.2 | 1.50  | 7.8  | -13.5 | 1.8  | 1.4  | 2.7    | 24.3            | 30.2 | 22.2 | 14.5 | 5.2  | -3.6  | -0.4  | -0.9   |
| <b>М4</b>              | 1.6                                 | 6.3  | 4.3   | -1.2 | -2.6  | 0.8  | -0.2 | 2.1    | 25.3            | 21.4 | 22.0 | 11.2 | 6.6  | 1.2   | -0.6  | -0.8   |
| <b>М4-денарски дел</b> | -1.4                                | 6.6  | 2.0   | -3.2 | -9.5  | -0.7 | -3.5 | 1.8    | 33.5            | 24.7 | 20.0 | 3.9  | -4.7 | -11.3 | -15.2 | -14.9  |

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

## Депозити на приватниот сектор\*

(во милиона денари)

|                                            |               | состојба   | месечна промена |      | годишна промена |       |
|--------------------------------------------|---------------|------------|-----------------|------|-----------------|-------|
|                                            |               | 31.08.2009 | износ           | %    | износ           | %     |
| <b>Вкупни депозити на приватен сектор*</b> |               | 177,642    | 4,763           | 2.8  | 842             | 0.5   |
| <b>Денарски депозити</b>                   | Домаќинства   | 37,541     | -335            | -0.9 | -6,685          | -15.1 |
|                                            | Претпријатија | 35,536     | 2,502           | 7.6  | -11,178         | -23.9 |
|                                            | Вкупно        | 80,497     | 2,398           | 3.1  | -14,738         | -15.5 |
| <b>Девизни депозити</b>                    | Домаќинства   | 77,777     | 989             | 1.3  | 17,130          | 28.2  |
|                                            | Претпријатија | 18,099     | 1,346           | 8.0  | -2,479          | -12.0 |
|                                            | Вкупно        | 97,145     | 2,365           | 2.5  | 15,580          | 19.1  |
| <b>Вкупни депозити на домаќинства</b>      |               | 115,318    | 654             | 0.6  | 10,445          | 10.0  |
| <b>Вкупни депозити на претпријатија</b>    |               | 53,635     | 3,848           | 7.7  | -13,657         | -20.3 |

\*Вклучува депозитни пари

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

## Кредити на приватниот сектор

(во милиона денари)

|                                          |               | состојба   | месечна промена |      | годишна промена |      |
|------------------------------------------|---------------|------------|-----------------|------|-----------------|------|
|                                          |               | 31.08.2009 | износ           | %    | износ           | %    |
| <b>Вкупни кредити на приватен сектор</b> |               | 175,326    | -384            | -0.2 | 14,976          | 9.3  |
| <b>Денарски кредити</b>                  | Домаќинства   | 68,180     | 61              | 0.1  | 6,924           | 11.3 |
|                                          | Претпријатија | 68,854     | -271            | -0.4 | 7,119           | 11.5 |
|                                          | Вкупно        | 137,151    | -255            | -0.2 | 13,840          | 11.2 |
| <b>Девизни кредити</b>                   | Домаќинства   | 3,967      | -49             | -1.2 | -232            | -5.5 |
|                                          | Претпријатија | 34,124     | -80             | -0.2 | 1,300           | 4.0  |
|                                          | Вкупно        | 38,175     | -129            | -0.3 | 1,136           | 3.1  |
| <b>Вкупни кредити на домаќинства</b>     |               | 72,147     | 12              | 0.02 | 6,692           | 10.2 |
| <b>Вкупни кредити на претпријатија</b>   |               | 102,978    | -351            | -0.3 | 8,419           | 8.9  |

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела11

## Каматни стапки

|                                                                               | август 2009<br>година | месечна промена    | годишна промена |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--------------------|-----------------|
|                                                                               | во %                  | во процентни поени |                 |
| <b>Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)</b>             | 9.00                  | 0.0                | 2.0             |
| <b>Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*</b>         | 7.33                  | 0.5                | 2.2             |
| <b>Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци**</b> | /                     | /                  | /               |
|                                                                               | јули 2009<br>година   | месечна промена    | годишна промена |
|                                                                               | во %                  | во процентни поени |                 |
| <b>Пондерирани активни каматни стапки на банките</b>                          | 10.2                  | 0.1                | 0.6             |
| <b>Пондерирани пасивни каматни стапки на банките</b>                          | 7.2                   | 0.4                | 1.2             |

\*се однесува на билатералните тргувања.

\*\* во август не е одржана аукција на тримесечни државни записи

Извор: Народна банка на Република Македонија.